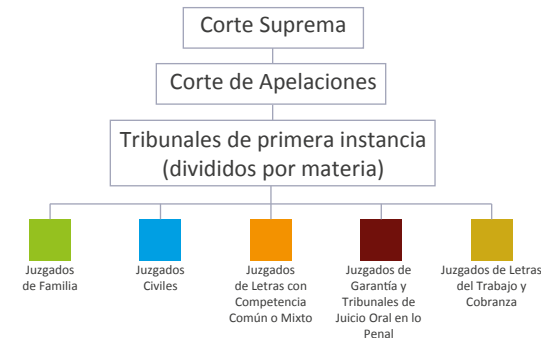

HATUN MAÑAKUY KAMACHINA

Suyupiqqa kanmi chunka qanchisniyoq Hatun Mañakuy Kamachina, hatun paqtay wasikunan kamarisqa kapun -sapanka kikin ima llank'ayta rikunku- hinaspa Hatun Kamachiq qelqakunata qatinku. Kay kamachiqkunaqa paqtay wasikunan ima kamachiykuntata, allchaykunata hinaspa qullqimanta, musikuymanta rikunku ichaqa llank'ayninku qayllapi.

Kanmi hatun kamachiqkunaqa aswan askha paqtay kamayoqkunawan. Hinapi chay Santiagopi kinsa chunka uqniyuq kamachiqkuna llank'anku, Concepcionpi chunka suqtayuq, Coyhaiquipitaq tawa. Sapanka Hatun Mañakuy Kamachinakunaqa huq Hatun Kamachiqwanmi qatichinku. Payqa huq watatam kamachiyninpi huq ñeqen p'unchau pauqarwaray killamantam kamachinqa. Payqa ñaupaqkaymantam aqllachikun. Sapanka Hatun Mañakuy Kamachinaqa, rikunan kasqanman hina kinsa paqtay kamayoq huñunasqan llank'anku.

Aswanmi ñaupaqmanta, rikunku “recursos de apelación” ñisqankuta hinaspa hayrata qolluchiy mañaykunata chay “primera instancia” hayrata qosqaman hina ichaqa kikin llaqta llank'ayninkullapipuni.

HATUN KAMACHINA

Kay Kamaq Kallpaq uma patanpiqa Hatun Kamachina kuskachaymi kashan, chayqa Hatun Usnum, hatun llaqtapi saphichasqa, iskay chunka huq kunawayoqmi, Kamachiqkuna ninku, huqtaqmi, llank'aqma-sinkunawan Hatun Kamachiqta hina kikinchan. Chay llank'ayninpiqa iskay watatam kanku.

Chay Kamachiqkunaqa – Ruk'uan kamachinakuyspa- Hatuna llaqtaq Hatun Kamachiqwanmi reqsichinku, paymi phichqa sutichasqamanta akllakun, qispi kaqñin, Hatun Kamachina rikuchiykun.

Chay iskay chunka huqniyoq runakuna Kamachinaq Kuskachayninmantaqa, chunka soqtayoqmi Kamaq kallpamanta kanku. Phichqataqmi mana kamaq kallpamantachu kanku, ichaqa chunka phichqa watayoq llank'aspa utaq Yachay wasipi kaspapas reqsisqa kankuman. Chaymantapas apusimi q kamachiyntawan.

Hatun Kamachinakuna, Allichanakuna, Mikhuy kausaykuna ima llapan Hatun llaqtaq Usnumanta, Hatun Kamachina Kuskachayman kapunku, ichaqa manam Usnu Apu Kamachiqqa, Usnu Allin Aqllanakunaqa, Usnu Suyukunaqa ima chaymanchu kapunku. Hatun kamayoq wasikunapim rakhikun, ichaqa Yanqallamanta utaq mana Yanqalla hawapi hina rurakunman, mana utqhay rurachisqa kaqñin.

AYLLUQ
KUSKACHAQNIN

■ AYLLUQ KUSKACHAQNIN

IMAYNATA KUSKACHAYKUNAMAN CHAYANKU: MIKHU-NAMANTA, WAWAKUNAWAN RIMANAYKUYTA, SAPANKAMA QHAWAYTA, T'AQANAKUYMANTA, HATUN LLAQTAMANTA LLOQSINANPAQ IMA.

Qam imaymanata cheqninakyta allichinapaq rurarqan-ki chayqa –yanapana llaqta wasikunaman rispa, allinchayta munaspa utaq rimanakuyman rispa- mana imamanpas chayaspa, huk michaqniykiwan utaq chay Hatun wasiq michaqninwn, Aylluq Kuskachayninta puriy. Kayqa wasiyki qayllapi utaq wawakunaq wasin qayllapi kachun.

WAYLLU UKHUPI ATIPANAKUY kaqtinqa, utaq WAWAKUNAPAQ, MAQT'AKUNAPAQ IMA AMACHAYKU-NATA MUNASPA, mañakuyta qallariy utaq mana marka-qwan willakuy; mana marka-qman imawanpas atiwaqchu chayqa, chay mañakuyniyki allin hap'isqa kaqtinqa.

Kay ruraykunaqa simi uyariykunallapim wakichikunku; huk qallariywan, wakin nanachikuypiwan ima imayma-na yachaykunata yaykuchinku.

Uylla

Hoq “sistema de resolución de conflictos” nisqa manaraq paqtay wasipi atipanakuykuna rikusqa kaynin chayman hina hoq runa allchayta atin, sutinmi uyllaq yanapanmi atipayninkunata mana paqtay wasipi allchasqa kananta.

Chay uyllaman ñaupaq ima kamachiy apasqan kanku, Mijuykunamanta, chaymanta kikin runa allin rikusqa kayninta, wawakunawan allin mana allin kaymanta, t'aqayta utaq kikin warmi qari patay wasipi t'aqanakuyninkuta.

UYLLATAQA ATIKUNMI MAÑAYTA

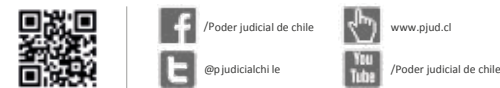
- a) Manaraq mañakuyta churashaspa.
- b) Mañakuy haywasqa kaqtinmi.
- c) Chay uyay ñaupaqta ruwakushaqtin hinaspa phichqa p'unchay manaraq uyaykuna paqtay wasipi ruwakushantin.

Aylluq kuskachaqnin, allin usnukuna hina kaspera, tukuy kaqman qhawaspas, paykunaqa hukwan utaq as kuskachakunawan, yachaq qonakuqkunawan (ayllu yanapaqkuna, nuna reqsiqkuna) imam huñunakunku. Chay runakunam kay ruraykunapiqa rikhurinku:

- Mijuykunamanta.
- Sapanchasqa runa rikuy utaq “tuición” nisqa.
- Wawakunawan allin mana allin kaymanta utaq watukuykunata.
- Pasaqpaq t'aqaqoy.
- Hawa suyukunaman puriypaq kamachisqwanamanta.
- Mañay utaq mama taytamanta kananmanta ayqey.
- Aswan waqaychaypi rukusqamanta.
- Wasi ayllu ñak'arichiy.
- Churinchakuy.
- Qari, warmi erqekuna, q'aqokuna ima hucha ruwasqanku.
- Wasay qolluchiy.
- Kaqkuna t'aqay.
- Paqtachay wasipi t'aqanakuy.
- Wasi ayllu kaqkuna.
- atay wasi kamachikuna, ima.
- Mana tayta allaukaynkumanta hinaspa ruwayninkumanata.

Conoce más del Poder Judicial y visita nuestras redes sociales

CHILE SUYUQA ASWAN LLAPAN RUNAQ MUNASQANMAN HINAN LLANK'AYNINTA RUWAN, CHAYMI LLAQTA KAMACHISQANMAN HINA LLANK'AN LLAPAN WASINKUNA LLANK'ANKU PAYKUNA PURA RIKUNAKUSPANKU.

Aswan allin llank'ayniyuqa Kamaq Kallpan qespiypi llank'asqanku raykun, hina kasqanqa qelqasqa qanchis chunka suqtayuq phatmi Hatun Kamay Pirwanchispin kashan, chaypin kamachin: “Llaqta runaq teqsinta, huchakuqkunaqta ima reqsin chayqa, allichaytapas, taqtachasqa rurayta ima sapa kama usnu kamachinamanmi kutichipun”.

Manan Suyu Umalliq nitaq Rimana Wasipas atinkuchu paqtachay wasipi llank'ayninpi churapakuyta nitaq paqtachayta ruwayta atinkuchu, nitaq paqtachay pasaqpaq tukusqata kausarichiytapas. Ichaqa kikin Paqtay Wasikuna qespiysqa llank'ayninku ruwasqankuman hina kamachisqan kanku hokaq llank'ay Suyu wasikunaq ruwasqankuta yupanchananku.